

KOOL TÄNA JA HOMME

12. Erikool. Pioneerimaja.

Puhkebaas.

Käesolevas artiklis analüüsin ja pakun hariduskoondise juhtkonna poolseid ettepanekuid mitme kooliga otseselt või kaudselt seotud probleemide lahendamiseks.

Purdi algkoolil ja Pärnurme eriinternaatkoolil on kindel koht meie haridussüsteemis. Mõlemad koolid tahavad vägisi kasvada. Purdi abikool loodi siis, kui Pärnurmes läks nii kitsaks, et enam polnud lapsi kusagile panna. Nüüdseks on Pärnurmes üksik lapsi rohkem kui tol, lahkuminekku ajal. Eriti hull on olukord mõlemas koolis magalate ja söökla. Paarkümmend last ühes magamistoas ajast arust narides ja voodites omaette olemisest ning hubasusest ei räägi. Mõlemas koolis on jõudumööda remonti tehtud, kuid sellest üksi on vähe.

Mida oleme ette võtnud, mida plaanime edaspidi? Sellest õppeaastast hakkasime piirama abi-ja erikooli suunamist. See on vastuolus tegeliku vajadusega, sest arengupeatusega laste arv suureneb ja küllap veel kaua. Tahame, et lapsi suunatakse erikooli tõesti äärmisel juhul. Praeguse arvestame või planeerime 100–120 õpilast 1993. aastaks, sest nii suure internaadi peab saama selleks ajaks Pärnurme eriinternaatkool. Samal aastal tahame sulgeda Purdi abikooli, et taas kaks kooli kokku tuua. Seega peaksime viie aastaga vähendama eri- ja abikooli õpilaste arvu peaaegu poole võrra. Kodust lahkuma sunnitud lapsed, tihti 7–8aastased, peavad eest leidma turvalisuse. Kool saab nendele ju teiseks koduks. Seepärast peaks laps käima oma koolitees ühes koolis. Vanemad õpilased saavad aidata nooremaid, pakuvad neile oma kaitset ja abi. Nõukogude Liidus kasutatavat erikoolide süsteemi praktiseeri-

vad vähesed riigid, arengupeatuse ja puuetega lapsed õpivad koos tervete lastega. Kodu osa on puuetega laste arengule otsustava tähtsusega. Seal, kus kodu on lapse kasvatuses aktiivselt osalemas, tuleb lapsele anda võimalus jätkata õpinguid kodukoolis. Meditsiinilis-pedagoogilise komisjoni tõendiga õpilaste diferentseeritud hindamine on meie võimuses, peame seda kasutama.

Pärnurme eriinternaatkool peab järgmisel viisaastakul saama õpetajate elamu, internaadi,

söökla ja töökojad. Sellest õppeaastast õpetatakse lisaks üldõppele tütarlapse välja loomakasvatuse, taimekasvatuse, kodunduse ja õmblemise erialal, poisse müürsepa-laudsepa, põllumajandusmasinate remondiluksepa, metsanduse ja haljastuse erialal. See on alles algus. Need lapsed või noored on töökad ja lahkuvad harva kodumajandist. Kool suudab sellise väljaõppe korral anda algteadmised. Direktor Heldur Lillemägi peab juba plaani, kuidas jätta õpilased pärast lõpetamist aastaks kooli, et jätkata erialast väljaõpet. See peaks toimuma kas kodumajandi või ettevõtte kulu ja kirjadega või ATK abil. Võib ka viimasel aastal kasutada nn. stipendiaadi staatust. Kes on antud erialaga noorest huvitatud, see ka maksab. Meil selliseid vahendeid kasutada pole, kui majandist huvitatud ei ole, lõpetab kooli 15aastane passita noor, kel on raske elus kohta leida.

Purdi abikooli hoone saab tulevikus enda käsutusse Purdi algkool, kuhu tulevad õppima kõik Anna selleaastased lapsed, Sargvere 9kl. kool on ülerahvastatud. Uurime vajadust Purdi algkooli kasvamiseks 9klassiliseks kooliks.

Paide pioneerimaja vajab praegu suurt toetust ja abi. «Igale lapsele võimetekohane ja huvialane tegevus» ei lahene hüüdlause väljahõikamisega. Pioneerimaja edasist tööd takistab suuresti ruumipuudus. Pole lihtsalt kohta, kus saaks ringid töötada, õppusi läbi viia.

Türi andsime ajutiselt pioneeride käsutusse Türi II lastepäevakodu ühe hoone, sinna mahub käima mitu ringi.

Paides on asi lootusetu. Pioneerimajale rajooni täitevkomitee otsusega eraldatud ruumid andis linna täitevkomitee teadmatusest välja teiste teiste organisatsioonidele. Hariduskoondise ettevõtmised lõppesid tulutult. Pioneerimajal on kasutada omast majast I korrus, millest lõviosa moodustab jahe esik. Aga sedagi osatakse kasutada. Paide Kõla Täitevkomiteele kuulub Veski tänavas suur maja, kus kunagi esimesel korrusel asus ka haridusosakond. Praegu on esimesel korrusel kula täitevkomitee, teisel meie Haridusametuse Ekspluatatsioonikontor. Pioneerimaja hvides oleme nõus tooma HEKi oma majja, kula täitevkomitee ei ole aga nõus ruume pioneerimajale üürima, lapsed hakkavad tööd segama. Täitevkomitee on nõus loovutama terve maja lastele, kui ta saaks sobivad tööruumid külanõukogule. Meil ei ole siiani õnnestunud vahetuseks sobivaid ruume leida.

Lapsed peavad harjuma käima kindlatel kellaaegadel kindlasse kohta kindla juhendaja juurde. Nii tekib järjepidevus, väheneb väljalangevus. Kindlust vajab ka lapsevanem, ta peab olema veendunud, et lapsel on aastateks huvialane tegevus. Kindlust vajab ka juhendaja, tema ju otsib inventari, tööriistad, materjali, sisustab ruumi oma käe järgi. Praegune situatsioon – täna on ruumid ning kõik sellega seondud ja homme ei ole – segab tööd, ei kutsu aktiivsele tegevusele. Juhendajad tulevad tööle siis, kui meie pakume vähemalt kindla ringiruumi. Ringijuhitide tasustamiseks momendil raha jätkub. Peame suutma rahuldada kõikide soovijate tegutseshuvi, usun, et lastevanemad on huvitatud laste vaba aja sisustamisest. Igasugune tegevus arendab last, peame mõtlema

mitte ainult andekatele. Praegune kitsikus aga meid sellise fakti ette seab.

Peame pioneerimaja kaudu looma alternatiivse variandi kunsti- ja muusikakoolile, mõtlema sellele, kuidas luua järjepidev huvialade tegevus koolieelikute kuni põhikooli õpilasteni. Hariduskoondis koostöös kultuuritöötajate, keskkoolide õpetajate, asutuste juhtidega jt. peab mõtlema laste arendamisele ja looma selleks võimalused.

Arvan, et Paide pioneerimaja saab oma II korruse kätte umbes kümne aasta pärast. Meile pakutud vana kultuurimaja on ahvatlev. Kui haigla tõesti Prääma või Joodile saab, tekib taas lammutamise või taaskasutamise küsimus. Meil tuli roheliste vastata eitavalt maja ülevõtmise kohta, kuna praegused võimalused lasevad remontida ühe kooli aastas. Nende arvel kultuurimaja remondida, et omast majast pioneerimaja välja kolida ja jätta see kultuurile (raamatukogule) ei ole õige. Paide Kõla Täitevkomiteele tuleks leida linnas ruumid, mis teda omast majast välja kolima ahvatleksid. Veski tänavast majast saaksime teha poistemaja puidu- ja rauatöökojaga, mudeli- ja raadioringiga jms. Maja on sobivas kohas, olemas ka laoruumid.

Nii palju tarkust oleme saanud, et reklaamides uut ringi, peab olema kindel ruum. Mõte igale lapsele võimetekohane ja huvialane tegevus tuleb vaikselt alla neelata, sest mitmes aastatoidetakse pioneerimaja lubadustega.

Jäeneda endise abikooli maja Kalijärve kaldal on põhjustanud vaidlusi. Viimasel hetkel peatati tema üleandmine ühele üliõpilasele asutusele. Praeguseks on valminud projekti esimene osa, peatselt ka teine, lahendust ootab kolmas. Jäeneda algkooli endisest majast rajame ilma sisemiste ümberehitusteta õpetajate puhkebaasi, sinna saame 5–6 kahehoalist numbrit, kuhu saab tulla terve perega. Kõik toad saavad elektripliidi (ka toidunõud), mööbli koos juurdekuuluvaga. Õnnestus osta saunusvila, mida HEK püüab veel sel aastal püsti panna kooli vahetusse lähedusse. Alguses saab pere ise toitu valmistada.

Koolivaheaegadel ja suvel peaks lapsed sportida saama. Seepärast on plaanis ehitada 40kohaline söökla koos paarikümne majutuskojaga 1990/91. aastal, koostöös abiga ehk aasta varemgi. Spordikooli õpilaste ja koolide sportlike laagrite jaoks ehitame puidust telkinnaku, läbirääkimised käivad kahe metsamajandiga.

Peame leidma sobiva maja koolimuseumi tarvis. Plaanis oli Jäeneda endine koolimaja selleks otstarbeks kohandada, kuid looduslikult kaunis koht sundis langetama ülalpool toodud otsuse. Endised ja praegused koolitöötajad! Kui teate sobivat hoonet, mis miskitpidi ka kooliga seotud, andke märku. Palamuse koolimaja on enamikul õpilastel nähtud, aga ka meie võiksime oma koolilugu säilitada ja tutvustada. Ainuüksi õpikud on huvitavad eksponaadid, aga meil on veel õpilaste endi uurimused, vanu õppevahendeid jm. Õpetajad pensionärid saaksid meid siin tublisti aidata, võiksid haarata juhtohjad enda kätte.

Oleme üks vähesed rajajad, kus ei ole oma pioneerilaagrit. Kunagi oli ta meil Väinjärve mõisas. Koht oli ilus, aga mõis iseenesest laagriks ei kõlba, laps vajab looduslähedaset paika. Pakun välja ATKle koostöötegevuse võimaluse. Ehitame Kalijärvele puidust soojustatud telkmaid, ühes majas neli kohta. Tuleb korrutada, kui palju üks koht maksab, ja siisiga majand otsustab, mitmele kohale ta pretendeerib. Võistel on aastaid tegutsenud laagri välipesemise ja söökla (köökiruumid peavad olema). Usun, et Jäeneda ST on nõus üürima oma spordibaase. Mida luksuslikuma laagri ehitame, seda rohkem võõrutame ta loodusest ja maast. Suur kilema-ja laseb vihmaga laulda ja tantsida ning vihmast rõõmu tunda. Hariduskoondis on igatahes nõus. neli või kaheksa kohta kinni maksta või abistama selles, mida oskame. Samuti tagame laagri pedagoogilise kaadriga.

ANDRES TAIMLA,
hariduskoondise juhataja.